

**amnesty
internationa**

Dansk Afdeling
Sanktoftvej 4, 5. sal
1457 København K

Tele: 33 45 65 65
Fax: 33 45 65 66
E-mail: amnesty@amnesty.dk
Web: www.amnesty.dk
Giro: 4079470

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Det Internationale Kontor
Slotsholmsgade 10
1216 København K

København, den 14. februar 2007

Vedrørende det tyske formandskabs oplæg til, at den såkaldte Prüm-traktaten omdannes til EU-lovgivning.

Ved brev af 11. januar 2007 har Justitsministeriet anmodet om Amnesty Internationals eventuelle bemærkninger til ovennævnte oplæg fra det tyske formandskab, idet ministeriet samtidig har vedlagt et notat om spørgsmålet. Justitsministeriet anmodede samtidig om at modtage eventuelle bemærkninger senest den 25. januar 2007.

Amnesty International skal beklage, at vi ikke har besvaret ministeriets henvendelse inden for den angivne frist, og fremsender hermed vores bemærkninger for god ordens skyld.

Amnesty International har ikke bemærkninger til det overordnede spørgsmål om omdannelse af Prüm-traktaten til EU-lovgivning.

Forholdet til de danske anti-terrorregler.

Amnesty International finder derimod, at traktaten og ministeriets notat giver anledning til overvejelser af, om en sådan omdannelse vil have konsekvenser borgernes retssikkerhed som følge af de særlige regler, der gælder for efterforskning/bekæmpelse af terrorisme i Danmark.

Efter Amnesty Internationals opfattelse synes Prüm-traktaten at forudsætte et højere retssikkerhedsniveau i den nationale lovgivning, end hvad der er tilfældet i Danmark. Særligt i forhold til traktatens artikel 16 – om udveksling af oplysninger til forebyggelse af terrorisme – er problemet markant.

Prüm-traktaten nævner talrige steder, at de forskellige transaktioner skal ske i henhold til den anmodede deltagerstats lovgivning – men kun i artikel 7, om indhentelse af "cellular materials and supply of DNA profiles", nævnes *domstolskendelse* (hos den anmodende deltagestat) udtrykkeligt. Langt de fleste henvisninger i øvrigt taler alene om overensstemmelse med deltagerstaternes nationale lovgivning.

Med Folketingets vedtagelse af L 217 – populært kaldt den anden terrorpakke – den 2. juni 2006 – har man fjernet den traditionelle domstolskontrol med Politiets Efterretningstjenestes efterforskningsskridt på en række områder, herunder indhentelse af personlige og rent private oplysninger om enkeltpersoner fra andre myndigheder og aflytning af en ubestemt gruppe af personer rundt om en terrormistænkt, on-line overvågning af flyselskabernes booking- og passagerlister.

Artikel 5 i Prüm-traktaten (herefter benævnt traktaten) – om levering af yderligere personlige oplysninger og andre oplysninger i tilfælde af DNA-hits – taler om, at udlevering af de pågældende oplysninger skal ske i henhold til den anmodedes deltagerstats lovgivning, herunder om juridisk bistand/retshjælp. Men efter de gældende danske regler – og ifølge udtalelser fra for chef for PET, Lars Findsen, er det den altovervejende hovedregel, at personer, som efterforskes som led i terrorbekæmpelse, ikke underrettes om, at der er udleveret oplysninger om dem/at de har været aflyttet, og den advokat, som efter vedtagelsen af L 217, skal varetage den aflyttedes/efterforskedes interesser ved en eventuel, efterfølgende domstolsprøvelse, må ikke underrette sin klient eller drøfte sagen med vedkommende. Der er altså ikke umiddelbart den retssikkerhed efter de danske regler, som traktaten synes at forudsætte.

Artikel 10, om udveksling af yderligere personlige data og oplysninger i tilfælde af fingeraftryks-match, taler på lignende vis om, at overdragelsen af personlige data/oplysninger skal ske i henhold til den anmodede stats retsregler, herunder om juridisk bistand/retshjælp.

Ad traktatens artikel 16 – om formidling af oplysninger for at forhindre terrorhandlinger.

Traktatens kapitel 3, om foranstaltninger til at forebygge terrorisme, artikel 16, taler om, at de deltagende stater af egen drift kan overdrage personlige oplysninger og data til andre deltagende stater, i den ustrækning det er nødvendigt, fordi der er mistanke om, at den person, som oplysningerne vedrører, vil begå terrorhandlinger.

Også artikel 16, nævner udtrykkeligt, at overdragelsen af oplysninger om terrormistænkte personer skal ske i henhold til national lovgivning. Efter de danske regler kan PET indhente personlige/fortrolige/rent private oplysninger om borgerne fra andre myndigheder med den summariske begrundelse, at oplysningerne antages at have betydning for efterforskning vedrørende terrorisme (straffelovens kap. 12 og 13). Når anmodningen fremsættes med henvisning til terrorbekæmpelse, har de anmodede myndigheder ikke mulighed for at afslå anmodningen, lige som reglerne ikke giver mulighed for domstolsprøvelse af berettigelsen af anmodningen.

Vedtagelsen af L 217 m.v. betød videre, at PET frit kan videregive oplysningerne til Forsvarets Efterretningstjeneste, (FE), og at FE tilsvarende frit kan videregive oplysninger til PET. Det eneste krav er, at oplysningerne "kan have betydning" for efterforskningen/bekæmpelsen af terrorisme.

Endelig betød L 217, at PET uden domstolskendelse kan aflytte en ubestemt kreds af personer omkring en terrormistænkt. (Kun aflytning af den (primære) terrormistænkte kræver domstolskendelse). Oplysninger om disse personer i kredsen/netværket uden om den terrormistænkte kan indhentes (ved aflytning mv.) og overdrages til FE uden domstolskontrol eller anden uafhængig kontrol.

I forhold til Prüm-traktatens henvisning til betingelserne for videregivelse af personlige/private oplysninger om enkeltpersoner i de nationale lovgivninger, må det betyde, at PET frit kan indhente/indsamle oplysninger om enkeltpersoner i Danmark – både fra andre myndigheder og gennem aflytning og overvågning – og videregive disse oplysninger til andre landes sikkerhedstjenester, uden at der på noget tidspunkt bliver tale om domstols- eller anden ekstern uafhængig kontrol af videregivelsen.

Efter Amnesty Internationals opfattelse understreger dette forhold det tab af retssikkerhed for borgerne, som vedtagelsen af den anden terrorpakke i juni 2006 medførte. Man kan frygte, at en dansk tiltrædelse af Prüm-traktaten vil forstærke de retssikkerhedsmæssige problemer i den danske anti-terrorlovgivning.

Retsmidler mod formidlingen af data.

Artikel 37 omtaler, at data, hvis nøjagtighed den omhandlede person bestrider (vores oversættelse – traktaten foreligger kun på engelsk) skal markeres. Artikel 39, pkt. 5, foreskriver blandt andet, at "enhver kan anmode disse myndigheder om at undersøge lovligheden af formidlingen af data vedrørende deres person i henhold til national lovgivning. (Amnesty Internationals oversættelse).

Artikel 40, om "Rights of the data subject and damages" synes at foreskrive, at personer, om hvem der er viderefornidlet oplysninger, skal underrettes i henhold til national lovgivning og gives muligheder for at kræve fejlagtige oplysninger berigtiget, eller oplysninger, som er videresendt uden fornøden hjemmel, slettet. Videre omtaler bestemmelsen mulighed for at kræve erstatning eller anden juridisk kompensation – alt i henhold til national lovgivning.

Både artikel 37 og 40 synes at forudsætte, at de personer, om hvem der er indsamlet data, som er videresendt til en anden deltagerstat, underrettes – eller i et vist omfang underrettes – herom. I Danmark er praksis derimod, at de personer, om hvem der indsamles/formidles data, ikke vil blive underrettet herom. En dansk tilslutning til traktaten vil derfor yderligere accentuere behovet for at genindføre uafhængig kontrol med PETs arbejde mod terrorisme.

Med venlig hilsen

Claus Juul
Juridisk konsulent.